ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ"

7139 с.Ценово, ул.”Цар Освободител”№83, тел.08122 /20-56,
e-mail: info-1808001@edu.mon.bg

Утвърдил:
Камелия Божкова.....
Директор на ОУ „Хр. Ботев”
с. Ценово, обл. Русе

П Р А В И Л Н И К

ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД В СИСТЕМАТА НА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА

Утвърден със Заповед № 278/31.08.2026 г.

ГЛАВА ПЪРВА
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият правилник е разработен на основание на Закона за здравословни и безопасни условия на труд – ДВ, бр.124/97 г.; Наредба № 3 за инструктажа на работниците и служителите по безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета – ДВ, бр. 61/96 г. Изменение и допълнение на Правилника за осигуряване на безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд във връзка със Заповед № РД 09-19555/17.12.2007 г. на Министъра на образованието и науката.

Чл. 2. С този правилник се определят основните безопасни изисквания, които трябва да се осигуряват и спазват при провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност в ОУ”ХРИСТО БОТЕВ” с. ЦЕНОВО., за да се предотвратят трудови злополуки и заболявания на учениците в процеса на теоретичното обучение, учебната и производствена практика, при извънучилищни дейности, при организирано придвижване на ученици и друг персонал като пешеходци или пътници в транспортни средства и др.

Чл. 3. По смисъл в термина „безопасни условия на възпитание, обучение и труд” се включват и хигиенните условия, и противопожарната охрана.

Чл. 4. Правилникът е задължителен за всички участници в учебно-възпитателния процес и трудовата дейност и урежда техните права, задължения и отговорности по осигуряване, контролиране и изпълнение на безопасните условия на възпитание, обучение и труд.

Чл. 5. Освен изискванията на този правилник трябва да се спазват и установените в Република България единни, отраслови и ведомствени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на извършваната дейност.

<u>Раздел I</u>: Област и ред за прилагане на правилника

Чл. 6. Въвеждане в експлоатация на сградата на ОУ”ХРИСТО БОТЕВ” с.ЦЕНОВО

1. Разрешение за въвеждане в експлоатация -
2. Осъществявана дейност – учебна.

Чл. 7. Територия на просветното звено

1. Разположение на сградата -
2. Пътища /автотранспорт, жп-транспорт, пешеходни пътеки/
3. Ограждения, маркировка и сигнализация-

Чл. 8. Вътрешен транспорт

1. Организация на транспорта-
2. Изправност на транспортните средства -
3. Експлоатация на транспортните средства -

Чл. 9. Производствени /други/ сгради

1. Конструкция, надеждност -
2. Извършвана дейност -
3. Аварийни изходи -

<u>Раздел II:</u> Задължения, отговорности и права на длъжностните лица и учащите се за осигуряване и спазване на безопасни и здравословни условия и правила на възпитание, обучение и труд.

Чл.10. Задълженията, отговорностите и правата по този правилник се вписват като анекс към длъжностните характеристики на лицата, които ръководят и изпълняват учебните и трудови процеси съгласно чл. 3 от ПМС № 9/17.01.1995 година.

Чл.11. ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ОТГОВОРНОСТИ И ПРАВА НА **ДИРЕКТОРА**:

1.Разработва Правилник за осигуряване на здравословни и безопасни условия на обучение и труд, който се утвърждава не по-късно от началото на учебната година .

2. Организира запознаването на учениците, персонала и родителите с Правилника в началото на всяка учебна година и го актуализира при промяна на нормативната уредба, структурата на работните и учебни места, при нови учебни дейности, нови технологии, нови методики;

3. Разработва и утвърждава не по-късно от началото на учебната година „План за предотвратяване и ликвидиране на аварии, бедствия и катастрофи". Директорът запознава всички длъжностни лица и ученици с плана срещу подпис /ПМС №18-23.01.1998г.,ДВ, бр.13/98г./ /Приложение № 1 - включва План за предотвратяване и ликвидиране на аварии, бедствия и катастрофи/.

4. Осигурява пожарната безопасност чрез спазване на действащите норми, правилници, наредби, предписания. Един път през учебната година осигурява провеждане на тренировки за действия при евакуация /пожар, аварии, бедствия, терористични актове/;

5. Организира учредяването и осигурява обучение на комитет /група/ по условия на труд в гимназията – /Приложение № 2 - включва Заповед за поименно определяне на представителите на КУТ или ГУТ, подлежащи на обучение/.

6. Утвърждава и изпълнява програма за оценка на риска, като прилага методика за оценка на риска, според утвърденото за системата на средното образование „Помагало за оценка на риска, 2002 г." /Приложение № 3 - включва Заповед за утвърждаване и изпълняване Програмата за оценка на риска/.

7. Осигуряват обслужване на своите работници и служители от служби по трудова медицина /Приложение № 4 - включва копие от договор между работодателя и съответната СТМ/.

8. Утвърждава програма за предприетите мерки, определени срокове и отговорни лица за предотвратяване, намаляване и ограничаване на риска, както и начина на контрол за изпълнение на тези мерки, не по-късно от началото на учебната година /Приложение № 5 - включва Заповед за утвърждаване на програма за предприетите мерки със съответните срокове и отговорни лица/.

9. Осигурява задължителни периодични медицински прегледи на работещите и контрол на личната хигиена на учащите се /Приложение № 6 - включва Заповед за преминаване на периодични медицински прегледи съгласно чл. 24, ал. 1 от ЗЗБУТ, чл. 287, ал.1 от КТ и чл. 8 от Наредба № 3/28.02.1987 год. на МНЗ за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите/.

10. Осигурява подходящо обучение по ЗБУТ, в съответствие със спецификата на всяко работно място и професия, контролира началните и периодични инструктажи по безопасност, хигиена на труда и пожарна безопасност на персонала и учещите се.

11. Задължително установява, разследва, регистрира и отчита всяка станала трудова злополука и известните му случаи на професионални заболявания по ред и начин, определен с отделен нормативен акт. При разследването задължително кани представители на работниците и служителите от КУТ или ГУТ и на синдикалните организации. Поддържа регистър на трудовите злополуки.

12. Разработва и утвърждава списък на работните места и видовете работи, за които на персонала и учениците се осигуряват лични предпазни средства и специални работни облекла, като определя вида, сроковете за износване и условията за използването им /Приложение № 7 - включва Заповед за утвърждаване на списъка и конкретния списък с имената на лицата и вида на ЛПС и СРО, сроковете за износването и условията за използването им/.

13. Осигурява безопасна техническа експлоатация, поддръжка, ремонт, периодични прегледи, изпитвания на енергийните съоръжения.

14. Проучва, планира необходимостта и своевременно заявява необходимите средства за изпълнение на дейностите, осигуряващи ЗБУТ пред финансовите органи.

15. Осигурява здравословни и безопасни условия на труд както на работещите, така и на всички останали лица, които по друг повод се намират във или в близост до работните помещения, площадки или места. Тези задължения важат и при организирането и провеждането на обучение във всички видове учебни заведения, организации и звена за повишаване на професионалната квалификация.

16. Носи отговорност за изпълнението на задълженията си за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, независимо дали тази дейност се осъществява от негов орган или е възложена на други компетентни служби или лица.

17. При осъществяване на дейността си работодателят е длъжен да се съобразява с изискванията на Закон за здравословни и безопасни условия на труд и поднормативните актове и документи към него.

18. В качеството си на работодател има пълно право да изисква отговорност от лицата, които нарушават изискванията или не изпълняват задълженията си по здравословни и безопасни условия на труд, като предприема административни мерки съгласно КТ.

19. Осъществява взаимодействие и координация с органите на МНСП, МЗ, МВР, МОН, отраслови министерства и ведомства и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасните и здравословни условия на възпитание, обучение и труд.

20. Незабавно уведомява РУО – Русе, ТП на НОИ и Областната инспекция по труда в случаите на тежки или със смъртен изход злополуки и на тежки аварии.

21. Задължително информира РУО – Русе и министъра на образованието и науката при настъпило ПТП с дете или ученик, в срок от 24 часа – при смъртен случай и в срок до 3 дни – при нараняване.

22. Организира, контролира и отговаря за цялостната дейност по осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд в повереното му просветно звено.

23. Планира и провежда постоянна политика по здравословни и безопасни условия на труд /Система за управление на здравето и безопасността при работа –

СУЗБР/, която да е в съответствие с целите на приетата в тази област политика в Република България и с изискванията на Европейския съюз.

24. Ежегодно докладва на педагогическия съвет състоянието по БУВОТ, причините, довели до трудови злополуки и предприетите мерки за отстраняване на нередностите.

25. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

Чл. 11. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА **ЛИЦЕТО, ОСИГУРЯВАЩО КООРДИНАЦИЯ И КОНТРОЛ ПО БЕЗОПАСНИТЕ И ЗДРАВОСЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД**

1. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

2. Осъществява от името на директора координация и контрол в работата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд за щатния персонал и учениците.

3. Провежда началният и периодичните инструктажи с учители, служители и обслужващ персонал.

4. Регистрира инструктажите в Книги за инструктаж.

5. Издава служебни бележки на новоназначените учители и служители и ги предоставя на завеждащият служба „Личен състав" за съхранение в личните дела.

6. Разработва Програми за провеждане на начален инструктаж.

7. Организира и участва в разработването на инструкциите за безопасна работа в помещенията.

8. Представител е на Комитет или групата по условия на труд в просветното звено и като такъв спазва разпоредбите на ЗЗБУТ.

9. Участва заедно с медицинското лице, под ръководството на директора, в извършването на периодичния контрол на санитарно-хигиенното състояние във всички помещения.

10. Участва в разследването на трудовите злополуки

11. Периодично информира директора за състоянието на условията в учебното заведение и за хода на изпълнение на поставените задачи, заповеди и предписания.

12. Дава предложение за подобряване условията на труд.

13.Следи за изправността и наличността на ПП съоръжение.

14. Следи за състоянието на проходите за евакуация.

15. Ежегодно посещава курсове за опресняване на знанията си по БУВОТ.

16. Съхранява възложената му със заповед от директора документация по БУВОТ и периодично актуализира същата при необходимост.

17. Проучват офертите на Службите по трудова медицина и участват при оценката на риска н просветното звено.

18. Задължително организира и участва при разработването на вътрешните правила за осигуряване на безопасните и здравословни условия на труд – Правилник по БУВОТ, планове, инструкции, като за целта проучва нормативната уредба и предлага на директора тези документи, имащи отношение към дейността.

19. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

20. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

21. Да спазва указанията по охрана на труда.

Чл. 12. ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА **НАЧАЛЕН УЧИТЕЛ, УЧИТЕЛ ПО ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИ И ОБЩОТЕХНИЧЕСКИ ПРЕДМЕТИ**:

1. Носи отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебните занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от училището.

2. Следи за здравното състояние на учениците и контролира спазването на здравно- хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.

3. Инструктира учениците, контролира спазването на правилата за експлоатация и охрана на труда при работа с машините, материали и съоръжения в среди, които могат да бъдат потенциална заплаха за здравето и живота на учениците.

4. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

5. Инструктира учениците, контролира спазването на правилата за безопасност на движението по пътищата и за охраната на труда при работа с материали и в среди, които могат да бъдат потенциална заплаха за здравето и живота им.

6. В края на последния час за деня провежда „Петминутка", след което извежда децата и учениците извън училище и изчаква разотиването им.

7. Определя за всеки ученик от първи и втори клас, съвместно с родителите му, най-безопасният път от дома до училището и обратно. Препоръчва на учениците от трети клас да спазват безопасни маршрути за придвижване.

8. Да проявява взискателност към всеки ученик за спазване правилата и изискванията за БР. Постоянно да наблюдава как работи всеки и в случай при нарушаване на правилата да взема съответни мерки.

9. Да запознава учениците с възможните последици в случай при неспазване на изискванията.

10. Да следи и осигурява спазването на режима за работа и почивка.

11. Да създава навици в учениците те сами, преди започване и по време на работа внимателно да оглеждат работното си място и при забелязване на нередности, да го уведомяват.

12. Да не възлага на учениците несвойствени за тях задачи.

13. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да уведоми незабавно директора на училището.

14. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

15. Да проветрява помещенията през междучасията.

16. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

17. Да спазва указанията по охрана на труда.

Чл. 13. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА **УЧИТЕЛ ПО ИНФОРМАТИКА И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ**

1. Инструктира учениците за техниката на безопасност при работа с компютърната техника.

2. Диагностицира и предприема действия за отстраняване на възникналите технически проблеми с компютрите, комуникационните устройства, както за инсталиране и обновяване на програмното осигуряване.

3. Отговаря за правилното съхранение и наличността на оборудването в компютърната зала.

4. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

5. Да постави на видно място инструкция за безопасна работа с компютрите.

6. Преди започване на работа да провери внимателно състоянието на техниката в компютърната зала и постоянно да съблюдава мерките за сигурност.

7. Да проявява взискателност към всеки ученик за спазване правилата и изискванията за БР. Постоянно да наблюдава как работи всеки и в случай при нарушаване на правилата да взема съответни мерки.

8. Да запознава учениците с възможните последици в случай при неспазване на изискванията.

9. Да следи и осигурява спазването на режима за работа и почивка.

10. Да създава навици в учениците те сами, преди започване и по време на работа внимателно да оглеждат работното си място и при забелязване на нередности, да го уведомяват.

11. Да не възлага на учениците несвойствени за тях задачи.

12. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да уведоми незабавно директора на училището.

13. Да не допуска оставане на ученици в компютърната зала без присъствие на учител.

14. В края на последния час за деня провежда „Петминутка”, след което извежда децата и учениците извън училище и изчаква разотиването им.

15. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

16. Да проветрява залата през междучасията.

17. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

18. Да спазва указанията по охрана на труда.

Чл.14. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА **УЧИТЕЛИТЕ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО В КАБИНЕТИ /ЛАБОРАТОРИИ/ ПО ХИМИЯ и ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ФИЗИКА И АСТРОНОМИЯ**

1. Преди започване на всяко лабораторно упражнение учителят да проведе необходимия инструктаж по БХТ и по ППО с учениците и да го регистрира в книгата за инструктажа, като попълва пълно и точно всички графи.

2. Да постави на видно и достъпно за четене място инструкция за безопасна работа.

3. Да проверява изправността на уредите, инструментите, материалите, с които ще се провеждат опити.

4. Да обучи учениците в правилно и безопасно боравене с приборите, инструментите, материалите.

5. През време на работа в кабинета да наблюдава и следи постоянно за действията на учениците и състоянието на ползваните уреди и материали.

6. Отговаря за безопасното протичане на лабораторните занятия.

7. Строго да спазва нормативните документи за допустимото количество материали и условията, които могат да се съхраняват в кабинета.

8. Да не допуска оставане на ученици в кабинета без присъствието на учител.

9.В случай на злополука да вземе спешни мерки за оказване на първа помощ и да уведоми директора на гимназията.

10. Да познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

11. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

12. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

13. Да спазва указанията по охрана на труда.

14. Да проветрява помещенията през междучасията.

ЧЛ. 15. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА **УЧИТЕЛ ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО**

1. Познава и спазва Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

2. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

3. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

4. Да спазва указанията по охрана на труда.

5. Да познава изискванията за безопасна работа и да знае как се използват машините, уредите, инструментите, съоръженията и приспособленията в поверените му работилници и кабинети.

6. Да осигурява подреждане на оборудването по най-безопасен за учениците и него начин.

7. Да провежда инструктаж с учениците в началото на всеки раздел или дейност и да го регистрира в Книги за начален и периодичен инструктаж.

8. Да запознава учениците с възможните последици при неспазване на изискванията.

9. Да включва или изключва машините и съоръженията от електрическата мрежа при съблюдаване мерките за сигурност.

10. Да обучава учениците на правилна и безопасна работа.

11. Преди започване на часовете по труд и техника внимателно да провери всяко работно място, оборудването и инструментите. В случай на неизправности, да не разрешава работа с тях.

12. През време на работа да наблюдава и следи постоянно за действията на учениците и начина, по който ползват инструментите, да оказва помощ и дава съответните препоръки и напътствия.

13. Да знае във всеки един момент местопребиваването на всеки ученик от групата и каква работа извършва.

14. Да дава ясни и недвусмислени нареждания, които не противоречат на действащите нормативни документи.

15. Да следи спазването на режима на работа и почивка с учениците.

16. Да проветрява помещенията през междучасията.

17. Да не възлага на учениците несвойствени за тях задачи, да се придържа изцяло към задълженията им по учебна програма.

18. Да създава навици в учениците те сами, преди започване и по време на работа внимателно да оглеждат работното си място и при забелязване на нередности, да го уведомяват.

19. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да уведоми незабавно директора на училището.

13. Да не допуска оставане на ученици в работилниците и кабинетите без присъствие на учител.

14. В края на последния час за деня провежда „Петминутка”, след което извежда децата и учениците извън училище и изчаква разотиването им.

Чл.16. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА **УЧИТЕЛ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ**

1. Ежедневно, преди започване на занятия по физкултура да извършва оглед и проверка за състоянието на всички уреди и съоръжения, които се ползват.

2. Да не допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от злополука.

3. Да оказва помощ при изпълнението на трудни и опасни елементи от упражненията.

4. При хвърляне на уреди да съблюдава да няма хора на мястото около попаденията.

5. Да следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не изисква изпълнение на трудни елементи.

6. Да осигурява местата за физическо възпитание да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилката, разположението на уредите и др.

7. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

8. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

9. Да спазва указанията по охрана на труда.

10. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.

11. Да поддържа ред и последователност при изпълнението на упражненията, особено тези, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и крият опасност при сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или уплаха.

12. Да полага грижи за поддържане на уредите в изправно състояние.

13. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

14. Да проветрява салона през междучасията.

Чл. 17. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА **УЧИТЕЛ В ГРУПА ЦОУД**

1. Да дежурят в рамките на работното си време по график, утвърден от директора.

2. Да не пушат и да не употребяват алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

3. Да опазват живота и здравето на учениците по време на занятия и при организирани училищни и извънучилищни мероприятия.

4. Да формират в учениците хигиенни, културни и трудови навици и умения.

5. Да организират отдиха и заниманията по интереси в групите.

6. Да носят пълна отговорност за състоянието на материалната база, която ползва в процеса на работа.

7. Да спазват задълженията си по длъжностна характеристика и професионалните си задължения.

8. Системно да се информират за поведението и успеваемостта на проблемните ученици.

9. Да формират у учениците хигиенни, културни и трудови навици и умения за здравословен начин на живот.

10. Да работят за възпитаване на учениците в ред и дисциплина, в уважение на националните ценности и символи.

11**.** Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

12. Да спазва указанията по охрана на труда.

13. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички

нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

14. В случай на злополука да вземат спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведомят директора на просветното звено.

Чл.18. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА **УЧИТЕЛИТЕ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗВЪН УЧИЛИЩНИ МЕРОПРИЯТИЯ**

1. При провеждане на екскурзия изготвят списък със съдържанието на инструктажа, като учениците се подписват,

2. Присъстват при провеждане на мероприятията, следят за спазване на реда и всички изисквания за безопасност.

3. Съблюдава по време на мероприятието:

- да се осигуряват светлинни ефекти, които не могат да причиняват пожар;
- да се гаси напълно осветлението в помещението;
- разполагането на маси и столове да не затруднява бързото напускане на помещението;
- украсяването на елхата да се извършва само от правоспособен ел. техник, ако се използва ел. украса.

4. При придвижване по улиците да се спазват установените правила, да не се създава опасност и пречка на движението.

5. Ръководителите на различните форми на организиран отдих и туризъм, медицинският, педагогическият и останалият обслужващ персонал носят ЛИЧНА ОТГОВОРНОСТ за живота и здравето на децата и учениците от момента на поемането им в сборния пункт, по време на отдиха и до връщането им при родителите или настойниците.

6. Да не пушат и да не употребяват алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

7. В случай на злополука да вземат спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведомят директора на просветното звено.

Чл.19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА **УЧЕНИЦИТЕ ПО ВРЕМЕ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ЛАБОРАТОРНИ УПРАЖНЕНИЯ ИЛИ ЛАБОРАТОРНИ ПРАКТИКИ**

1. Да изслушват внимателно инструктажа на учителя за правилно и безопасно провеждане на опитите.

2. Да удостоверят с подпис в тетрадката за инструктаж своята информираност относно правилата за безопасна работа.

3. Да ползват задължително необходимото при провеждане на опита работно облекло, ЛПС и други материали, апарати, уреди, обезпечаващи безопасна работа.

4. При провеждане на опита да изпълняват изискванията за безопасност.

5. Преди напускане на кабинета да предават на учителя всички получени материали, уреди, инструменти и да подреждат и почистват работното си място.

6. При злополука да уведомят учителя и да окажат помощ на пострадалия.

НА УЧЕНИЦИТЕ СЕ ЗАБРАНЯВА:

1. Самоволно да извършват дейности, които не са свързани с възложените задачи.

2. Да извършват ремонти по уредите, инсталациите и съоръженията.

3. Внасянето в сградата на училището на запалителни, взривни материали, опасни химикали /кибрит, запалки, бомбички, патрони, киселини, основи, живак, фосфор/.

4. Сядането на прозорците и парапетите и надвесването над тях.

5. Тичането по коридорите, в класните стаи и кабинетите.

6. На учениците от 1-4 клас се забранява напускането на района на училището преди приключването на последния учебен час.

ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА ЕКСКУРЗИИ НА УЧЕНИЦИТЕ СЕ ЗАБРАНЯВА:

1. Навеждането през прозорците на превозните средства, качването и слизането по време на движение, хвърлянето на предмети и др.
2. Пушенето, употребата на алкохол и наркотични вещества.
3. Катеренето по дървета, движението по неосигурени маршрути.
4. Навеждането през прозорци, тераси, перила на хотели, туристически бази и др.
5. Къпането във водни басейни, неосигурени със спасители и без разрешението на ръководителя.
6. Закупуването на храни от улични търговци.
7. Контактите с непознати лица в отсъствието на ръководителя на групата.

Чл. 20. Учениците се задължават стриктно да спазват указанията на ръководителя на екскурзията.

Чл. 21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА **„СЧЕТОВОДИТЕЛ”:**

1. Използва правилно работното оборудване.
2. Информира незабавно директора или председателя на Комитета по условия на труд за всяка възникнала обстановка при работа, която може да представлява опасност за здравето и за всички неизправности по оборудването
3. Съдейства на директора и на председателя на комитета по условия на труд при изпълнението на мероприятията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и на предписанията, дадени от контролните органи.
4. Почиства редовно работното си място и работното оборудване в съответствие с хигиенните и технологични изисквания
5. Ако временно отстрани средство за защита или сигнализация при извършване на ремонт, монтаж, профилактика и др., е длъжен да го възстанови незабавно или да предприеме други защитни мерки със същата ефективност.
6. Да поддържа и повишава знанията и квалификацията си по безопасни условия на труд.
7. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.
8. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.
9. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
10. Да спазва указанията по охрана на труда.
11. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.

Чл. 22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА **„ОГНЯР”**

1. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.
2. Да спазва указанията по охрана на труда.
3. Да следи за изправността на повереното му съоръжение и при нередности своевременно да уведомява директора на учебното заведение.

4. Да представи на директора свидетелството за правоспособност и по време на обслужване на котлите да представя документа на проверяващите органи.

5. Да осигури ежемесечна проверка на изправността на действието на манометрите, водопоказателната арматура на парните котли, предпазните клапани, автоматиката и захранващите уреди, като записва резултатите от проверките в специален дневник.

6. Задължително да води сменен дневник, в който да се разписва в началот и края на работния ден и да отбелязва: времето на пускането и спирането на агрегатите, всички забелязани нередности в работата на котлите и другите съоръжения и други сведения, предвидени по производствената инструкция.

7. Да извършва периодични технически прегледи, ако не е сключен договор със специализирана организация.

8. Да нанася в паспорта на котела резултатите от техническите прегледи с посочване състоянието на котела, разрешението за работа и сроковете за следващите прегледи.

9. Подлежи на медицински прегледи.

10. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

11. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

12. Носи отговорност за реда и чистотата в котелното помещение.

13. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.

Чл. 23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО, ЗАЕМАЩО ДЛЪЖНОСТТА **„ХИГИЕНИСТ - ЧИСТАЧ”**

1. Да почиства праха в класните стаи и кабинети, в административните помещения, във физкултурния салон и работилниците.

2. Да мие коридорите, стълбищата и сервизните помещения по време на учебни часове и след приключване на учебните занятия.

3. Да почиства ежедневно района на училището от смет.

4. Да почиства ежеседмично цоклите, вратите и прозорците.

5. Да се грижи за цветята в определеният му район.

6. Да опазва материалната база и повереният му инвентар.

7. Да познава и спазва разпоредбите на настоящият Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в просветното звено, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

8. Да не пуши и да не употребява алкохол в учебното заведение или в района около него и в присъствието на ученици.

9. Да спазва указанията по противопожарна безопасност.

10. Да спазва указанията по охрана на труда.

11. Да проветрява учебните стаи и коридорите.

12. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на просветното звено.

ГЛАВА ВТОРА
УСЛОВИЯ ЗА БЕЗОПАСНО И ЗДРАВОСЛОВНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪЗПИТАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ

Раздел I

1.Изисквания към машините, съоръженията, дейностите и работните места за безопасна работа.

Чл.24. Всички машини, съоръжения и работни места да бъдат обезопасени срещу опасности като:

1. механично въздействие /увреждане/ – **механично обезопасени**;
2. въздействие /поражение/ от електрически ток - **електрообезопасени** ;
3. възможност за предизвикване на пожар и взрив – пожаро- и взривообезопасени;
4. въздействие на ниска или висока повърхностна температура;
5. отделяне на вредни вещества /газове, пари, аерозоли/ и влага във въздуха на работната зона.
6. нарушаване на микроклимата;
7. въздействие на шум и вибрации и др.

Чл.25. ЗАБРАНЯВА СЕ:

1. Извършването от ученици на каквито и да са ремонти по машините, електроинсталациите, електронагревателните уреди, включително подмяна на електрическите крушки.
2. Посещение на ученици в работилниците и Машинното отделение, с изключение на тези, имащи часове по учебна практика.

II.Технически средства за осигуряване механичното обезопасяване на машините и съоръженията

Чл.26. За механично обезопасяване на машините, съоръженията и работните места да се използват:

1. ограждащи устройства за предпазване от съприкосновение с движещи се и въртящи се части;
2. блокировки, предпазни и ограничителни устройства;
3. сигнализация за опасност.

III. Изисквания за безопасност при експлоатация на електрически уредби, съоръжения, инсталации.

Чл.27. Електрическите инсталации, уредби, съоръжения се изпълняват така, че да не е възможно попадане на човешкото тяло или част от него в електрическа верига с параметри, застрашаващи, здравето и живота. Същите по устройство и изпълнение следва да отговарят на Правилника за устройство на електрически уредби /ПУЕУ/, на стандартизационните документи, както и да са съобразени със специфичните условия за експлоатация и изисквания за поддържане и ремонт.

Чл.28. При необходимост да се вземат допълнителни технически и организационни мерки, включително и използване на средства за индивидуална защита. ;

Чл.29. За защита срещу индиректен допир в мрежите с директно заземен звезден център да се осъществяват мероприятия като зануляване, защитно заземяване, защитно изолиране, защитно разделяне /раздел 4 на БДС 14902-79 и ПУЕУ –гл.17, раздел 8/.

Чл. 30. Електрическите части на машините, съоръженията, уредбите, инструментите и инсталациите да се изпълняват в съответствие с изискванията за пожаро- и взривобезопасност на зоната, в която се намират.

IV. Съоръжения с повишена опасност

Чл. 31. Устройството и безопасната експлоатация на котел с ниско налягане да се уреждат с Наредба № 29/04.04.1980 година на Държавен комитет по стандартизация, обн. ДВ, бр. 27/80 год.

Чл. 32. Отговорникът за поддържането и безопасната експлоатация на котлите и оборудването в котелното помещение се назначава със **заповед** от ръководителя на съответната организация /Приложение № 9/.

Чл. 33. Обслужването на котлите се възлага на лица, придобили правоспособност по реда, предвиден в Наредба №1/79 год. за правоспособност и обучението на огняри и машинисти на парни и водогрейни котли или Наредба №2/17.01.2001 год. на МОН и МТСП за условията и реда за придобиване на правоспособност за упражняване на професията по обслужване на парни и водогрейни котли, обн. ДВ бр. 9/2001 год.

Чл. 34. Огнярите и машинистите на котли подлежат на медицински прегледи, както следва:

- преди започване на работа по професията;
- на възраст до 50 години – на всеки 10 години, а на възраст над 50 години – на всеки 5 години;
- не се допускат да обслужват котли лица, които не са преминали посочените прегледи и нямат медицинско свидетелство, че са годни за професията;

Чл. 35. За обучението на огнярите и машинистите се организира изпит за проверка на знанията им, както следва:

- при първоначално постъпване на работа;
- при преминаване на работа от един тип котел на друг;
- ежегодно за опресняване на знанията им – не по-малко от 8 учебни часа ;

Чл. 36. Огнярите и машинистите са длъжни да носят със себе си свидетелството за правоспособност по време на обслужване на котлите;

Чл. 37. Ръководството на учебното заведение утвърждава производствена инструкция за обслужване на котлите, разработена в съответствие с Наредба №29 и с инструкциите за монтаж и експлоатация, дадени от заводите-производители. /Приложение № 10 - включва заповед за утвърждаване на инструкцията/.

Чл. 38. Производствената инструкция се поставя на видно място за ползване от обслужващия персонал. /Приложение № 11 - включва копие на производствената инструкция/.

Чл. 39. Завеждащият котелното е задължено да осигури ежемесечна проверка на изправността на действието на манометрите, водопоказателната арматура на парните котли, предпазните клапани, автоматиката и захранващите уреди, като записва резултатите от проверките в специален дневник.

Чл. 40. Във всяко котелно помещение задължително се води сменен дневник, в който отговорното лице е задължено да се разписва при приемане и издаване на смяната и да отбелязва: времето на пускането и спирането на агрегатите, всички забелязани нередности в работата на котлите и другите съоръжения и други сведения, предвидени по производствената инструкция. /Приложение № 12 - включва заповед за водене на дневника/.

Чл. 41. По време на експлоатацията на котлите се извършват периодични технически прегледи от лицето, отговарящо за поддържането или по договор от специализирана организация. /Приложение № 13 - включва копие на договора с лице, лицензирано за осъществяване на техническия надзор/.

Чл. 42. Резултатите от техническите прегледи с посочване състоянието на котела, разрешението за работа и сроковете за следващите прегледи се нанасят от лицето, което ги провежда, в паспорта на котела.

Чл. 43. За всяка авария, тежка или смъртна злополука, произлязла при експлоатация на котли, ръководителят на организацията е задължен незабавно да уведоми ведомствените органи за технически надзор и съвместно с тях да организира разследване на аварията. За резултатите от разследването се съставя протокол и се уведомяват компетентните органи съобразно установения в организацията ред. За смъртните случаи се уведомява прокуратурата.

V. Общи документи за съоръжения с повишена опасност

Чл. 44. Досието на котела съдържа:

- паспорт на котела с придружаващата го документация. Когато паспортът на котела е унищожен и не могат да се получат копия от него в архива на производителя, собственикът на котела възлага съставянето на нов паспорт на физическо или юридическо лице, одобрено от органите за технически надзор;
- актове за преглед на котела;
- разрешение за функциониране;
- ревизионна книга;
- документи за извършени ремонти и преустройства, включително чертежи, изчисления, сертификати за вложени материали, протоколи за извършени изпитвания и др.;
- инструкции за експлоатация, обслужване, консервация, ремонт и др.;
- документите, издадени от органите за технически надзор и други документи, които имат отношение към сигурността и безопасното функциониране на котела.

Чл. 45. Осигуряването на безопасно и безаварийно функциониране на котлите е задължение на директора на просветното звено. Той трябва да осигури необходимия брой и с нужната квалификация обслужващ, поддържащ и ръководен персонал и писмено да определи техните права, задължения, отговорности и взаимоотношения, произтичащи от изискванията на наредбата, нормативните актове за нетехнически надзор и инструкциите за котлите /Приложение № 14 - включва заповед за определяне на правата, задълженията, отговорностите и взаимоотношенията с назначените специалисти/.

<u>Раздел II:</u>Хигиенни и здравословни изисквания за работните места и за учебно-производствената дейност на учениците

1. Общи изисквания

Основните изисквания по хигиена на труда са регламентирани в Наредба № 7 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване.

Чл. 46. За учебни кабинети, лаборатории, работилници се осигуряват подходящи помещения. За тази цел да не се използват тавански, избени или сутеренни помещения. Учебната и производствената практика да се провеждат в отделни хигиенични помещения на надземни етажи в сградите /чл.22 и 24 от Наредба №7/.

Чл. 47. Помещенията се оцветяват в меки и светли тонове /чл.25,26,27 от Наредба №7/.

Чл. 48. Помещенията да бъдат чисти и приветливи, достатъчни по брой, площ и обем /чл.24 и 25 от Наредба № 7/.

Чл. 49. Помещенията се обзавеждат с подходяща училищна мебел, отговаряща на ергономичните изисквания на Наредба № 6 от26.11.2003г./ДВ,бр.109 от 2003г/.

II.Хигиена на труда

РАБОТНА СРЕДА

2.1.Микроклимат – температура, влажност и скорост на въздуха, отопление и вентилация

Чл. 50. Температурата и относителната влажност в работните помещения следва да бъде в нормите, посочени от чл.82,84,87,88,89 от Наредба № 7 и БДС14776-87.

Чл. 51. Вентилацията и отоплението да бъдат в съответствие с изискванията на раздели Втори и Четвърти на Глава V от Наредба № 7.

Чл. 52. За всяка вентилационна инсталация следва да има заведено досие, съдържащо технически параметри, резултати от изпитвания и измервания и инструкции за безопасна експлоатация и ремонт /чл.170, ал.1 от Наредба № 7/.

2.2.Естествено и изкуствено осветление

Чл. 53. В работните помещения се осигурява естествено и изкуствено осветление /чл.74 от Нар.№ 7/.Осветеността да е съобразена с извършваната работа в помещението /чл.75,78,80 от Нар. № 7/.

- класни стаи, аудитории, лаборатории:
  средата на дъската – 500 лукса
  на работната маса, чина – 300 лукса
- кабинет по техническо чертане, конструиране:
  на дъската – 300 лукса
  на работната маса, чина – 500 лукса
- ученическа работилница по дървообработване – 300 лукса
- стаи на преподавателите – 200 лукса
- физкултурен салон, на пода – 200 лукса
- шлосерска работилница – 200 лукса.

2.3.Шум и вибрации

Чл. 54. Шумът и вибрациите от машините, съоръженията да не надвишават установените норми. Допустимата продължителност на пребиваване на ученици над 15-годишна възраст за една смяна в условията на шумово въздействие с ниво на шума над 70 дБ”А” е съобразено с нормите, посочени в Наредба № 15 /ДВ, бр.54 от1999г./, като се осигуряват **почивки извън работното помещение**.

а/ за ученици от 15 до 16 години след всеки час работа /престояване/ в зоната на шума;

б/ за ученици от 16 до 17 години – след 1,5 часа;

в/ за ученици над 17 години – след 2 часа.

Времето за почивки се включва в учебното време.

Чл. 55. Използването на индивидуални средства за защита от шум /вътрешни или външни антифони/ се разрешава за ученици над 16-годишна възраст на работни места с нива на шума над 70 дБ”А”, но не повече от 85 дБ”А”,като:

а/ при външни антифони допустимата сумарна продължителност за пребиваване на учениците на съответните работни места е до 6 часа;

б/ при вътрешни антифони /тампони/ и нива на шума до 80 дБ”А”, допустимата сумарна продължителност на пребиваване на учениците е до 6 часа;

в/ при вътрешни антифони и нива на шума над 80 дБ”А” до 85 дБ”А”, допустимата продължителност на сумарно пребиваване учениците е до 3 часа.

Чл. 56. При ползване на ЛПС за защита от шум /вътрешни или външни антифони/ задължително се осигурява почивка от 10-15 минути без антифони, в тихи помещения, след всеки час пребиваване на работното място. Продължителността на почивките се включва в работното време.

Чл. 57. Не се допуска учебно-производствена и трудова дейност на ученици при ниво на шума над 85 дБ”А”.

След извършената оценка на риска в просветното звено, показателите за шум са:

2.4.Вредни вещества

Чл. 58. Не се допуска във всички форми на трудова дейност младежи и девойки до 18-годишна възраст да работят или престояват в среда с наличие на вредни вещества във въздуха над пределно допустимите концентрации /ПДК/.

Чл. 59. В Машинно отделение, където при обработването на дървесината и дървесните материали се отделя прах, се осигурява принудителна вентилация.

2.5.Йонизиращи лъчения и електромагнитни полета

Чл. 60. На ученици до 18-годишна възраст не могат да се възлагат дейности, при които има контакт с йонизиращи лъчения и канцерогенни вещества, както и такива, при които има контакт с нейонизираща радиация /електромагнитни полета/ с наднормени нива /БДС 4525-78/.

2.6.Физическо натоварване

Чл. 61. Режимът на труд и почивка да е съобразен с Наредбата за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа /ДВ, бр.54 от 1999 г./.

Чл. 62. При ръчна работа с тежести да се спазват нормите и правилата, посочени в Наредба № 16 за физиологичните норми и правила за ръчна работа с тежести /ДВ, бр. 54,1999г./.

Чл. 63. Забранено е извършването на **редовна** ръчна работа с тежести от лица от 15 до 18-годишна възраст.

Чл. 64. Теглото на тежестта при единично вдигане и пренасяне от лица от 16 до 18.годишна възраст да не превишава: 10 кг за девойки и 20 кг за младежи. /т.134,"б",раздел първи на приложението в Наредба № 4 от1987г. за работите, забранени за лица от 15 до 18-годишна възраст/.

Чл. 65. Теглото на тежестта при единично вдигане и пренасяне от лица от15 до 16-годишна възраст да не превишава: 8 кг за момичета и 15 кг за момчета /т.55,"б",раздел втори на приложението на Наредба №4 ог1987г./.

Чл. 66. В средата на работния ден се осигурява почивка от 15-20 минути /освен обедната/, която влиза в работното време.

2.7. Водоснабдяване и канализация

Чл. 67 ОУ"ХРИСТО БОТЕВ". се осигурява с водоснабдителна, канализационна и пречиствателна мрежи за питейно-битови и санитарни нужди, отговарящи на санитарно-хигиенните норми. Територията на просветното звено /кабинети, работилници, помещения за санитарно-битово обслужване/ следва да се поддържа чиста.

2.8. Санитарно битово обслужване

Чл. 68. Учебното заведение да е осигурено с:

- умивални, бани, тоалетни;
- съблекални и стаи за почивка;
- стая за лична хигиена на жената;
- необходимото количество питейна вода.

Чл. 69. Експлоатацията им да е съобразно хигиенните изисквания на нормативните актове.

<u>Раздел III.</u> Противопожарна охрана

1.Противопожарни изисквания към помещенията:

Чл. 70. Цялостната учебна и производствена дейност в ОУ"ХРИСТО БОТЕВ" се организира в съответствие с изискванията на Наредба № I-209 на МВР за правилата и нормите за пожарна и аварийна безопасност на обектите в експлоатация /обн. ДВ, бр. 107/22.11.2004 год./ и поднормативните актове за пожарна безопасност.

а/ В ОУ"ХРИСТО БОТЕВ" да се осигури необходимото количество вода за противопожарни нужди.

б/ Към всички сгради, помещения, съоръжения, водоизточници да се осигури свободен достъп. Пътищата, входовете, проходите да са изправни, свободни от материали, а през зимата – почистени от сняг.

Чл. 71. В сградите на училището с указателни знаци да се посочат аварийните изходи.

Чл. 72. Учителите, помощният персонал и служителите в края на работното време са длъжни да проверят и оставят в пожаробезопасно състояние работното си място, апаратите, машините.

Чл. 73. Учебните работилници да се поддържат подредени и почистват ежедневно от горими отпадъци. Всички горими отпадъци да се изнасят своевременно.

Чл. 74. Да се прави ежедневна проверка за изправността на електрическите инсталации и съоръжения. Да не се допускат искри, къси съединения и претоварване на електрическите консуматори. Нередностите да се отстраняват своевременно.

Чл. 75. Да се разработи План за действие при възникване на пожар и природно бедствие и План за евакуация на гимназията.

. **Чл. 76.** На всеки етаж на видно място да се постави План /схема/ за евакуация на персонала, който да се разгласи сред учениците в часа на класа /Приложение № 15 /.

II. Пакет заповеди по ППО /Приложение № 16/

III. Противопожарни изисквания при провеждане на масови мероприятия.

Чл. 77. Помещенията, в които се провеждат масови мероприятия трябва да бъдат от първа или втора степен на пожароустойчивост. Да имат най-малко два изхода за навън и да са спазени всички други изисквания за евакуация на хора.

Чл. 78. За провеждане на масово мероприятие трябва да бъдат осигурени необходимите средства за пожарогасене.

Чл. 79. През време на масово мероприятие с ученици трябва да присъства дежурен представител от ръководството на ОУ”ХРИСТО БОТЕВ”, който да следи и отговаря за спазването на всички правила по противопожарна охрана.

Чл. 80. При провеждане на масово мероприятие е забранено:

а/ осъществяване на светлинни ефекти с използване на химически и други вещества, които могат да предизвикат пожар;

б/ да се гаси напълно осветлението в помещението;

в/ разполагане на мебели и предмети, възпрепятстващи бързото и лесно напускане на помещението;

Чл. 81. Украсяването на новогодишната елха или други подобни с електрически илюминации да се извършва само от правоспособен ел.техник при спазване правилата за пожаробезопасност.

При пожар - тел.: 112
Безплатен телефон на гражданска защита: 112

<u>Раздел IV.</u> Работно облекло и лични предпазни средства

Чл. 82. При изпълнение на работа по време на учебна практика в работилниците учениците носят работно облекло и ползват ЛПС, съобразено с изискванията за безопасна работа.

Чл. 83. При провеждане на производствена практика в предприятие, учениците следва да се осигуряват с ЛПС, специално работно облекло и обувки, каквито се полагат на работниците от това предприятие.

Чл. 84. В съответствие с Наредба за безплатното работно и униформено облекло /ДВ,бр.8 от1987г.,изм. Бр.38 от1990г./право на безплатно работно облекло имат следните видове длъжности /Приложение № 17 – списък на длъжностите/.

Раздел V. Правила и изисквания за безопасна работа с машини, инструменти и съоръжения в учебните кабинети и работилници

1.Общи положения

Чл. 85. Учебните кабинети, лаборатории, работилници, физкултурни салони и др. подобни трябва:

а/ да бъдат устроени в помещения с благоприятни условия за работа, осигуряващи минимално напрежение на нервната система и сърдечно-съдовата дейност на ученика, намаляващи умората, а оттам и възможността за трудови злополуки;

б/ да отговарят на санитарно-хигиенните изисквания по отделните фактори – микроклимат, осветление, вредни вещества, шум, вибрации, лъчения и т.н.;

в/ да бъдат напълно механично, електро- и пожарообезопасени;

г/ да бъдат снабдени с инструкции за работа. /Приложение № 18 - включва всяка инструкция поотделно на нов лист и заповед за утвърждаването на целия пакет/.

1. Кабинет по физика, химия и технологии
2. Физкултурен салон и площадка по ФКС
3. Изисквания и правила при работа с инструменти
4. Изисквания и правила при работа с някои дървообработващи и металообработващи машини – струг, фреза, бормашина, шмиргел, банциг, циркуляр с ръчно подаване, двустранно брязващ циркуляр, абрихт, щрайхмус, фреза, хоризонтална бормашина, лентов шлайф, електрически инструменти, други.
5. Инструкция за безопасна работа с водогреен котел с ниско налягане
6. Инструкция за безопасна работа с отоплителни уреди с твърдо и течно гориво и електричество
7. Правила за безопасна работа в училищната мрежа и в Интернет – съгласно Заповед № РД 09-541/02.07.2003 год. на министъра на образованието и науката
8. Компютърен кабинет
9. Други /в зависимост от спецификата на учебното заведение/

Раздел VI: Организирано придвижване на деца, ученици, и друг персонал като пешеходци, велосипедисти или пътници в транспортни средства

Чл. 86. При организирано придвижване на деца, ученици и друг персонал като пешеходци, велосипедисти или пътници в транспортни средства се спазват изискванията на Закон за движение по пътищата и Правилника за прилагането му.

Чл. 87. Пешеходците, участващи в движението по пътищата са длъжни да спазват установените правила, а именно:

- пешеходците се движат по дясната страна на тротоарите, а ако няма такива – по банкета;
- движение по платното е разрешено само, ако движението по тротоара е невъзможна /разкопан, зает с материали/;
- допуска се движение по платното още в случай на организирано шествие, колона, процесия /не повече от 4 лица в редица, движещи се в крайната част на дясното платно, като първият и последният в лявата страна носят червен флаг, фенер/;

- преминаване на пътя става на пешеходна пътека;
- при намалена видимост движение на колони по пътя е забранено;
- забранено е на пешеходците да излизат на пътното платно пред или зад стоящи, спиращи, потеглящи транспортни средства;

Чл. 88. Ученици могат да бъдат превозвани с обществени превозни средства, предназначени специално за пътници, с лични превозни средства и превозни средства, пригодени за тази цел.

Чл. 89. Забранено е превозването на деца с товарни автомобили, освен в случаи на бедствия, когато се придружават от двама ръководители;

Чл. **90.** Качването и слизането от транспортно средство става през вратите, когато последното е спряло.

Чл. **91.** По време на пътуване на учениците е забранено да стоят на стъпалата, да отварят вратите, да се навеждат през прозорците, да пречат на видимостта на шофьора.

Чл. 92. Когато деца се превозват групово в автобуси, на предната и задната част на автобуса се поставя надпис.

Чл. 93. Организиране на отдих и туризъм на ученици.

(1) За всеки организиран отдих и туризъм по Наредба № 2/24.04.1997г. за организиране и провеждане на детски и ученически отдих и туризъм на МОН, обн. в ДВ, бр.43/1997 г., изм. и доп. бр. 74/2005 г., изм. и доп. бр.24/2006 г. директорът на ОУ"ХРИСТО БОТЕВ" с. Ценово:

1. издава заповед по чл. 8 за провеждане на формата, която задължително съдържа:

а) начална и крайна дата на организирания отдих и туризъм;

б) начален, краен пункт и маршрут на пътуването;

в) ръководния и педагогическия персонал, отговорни за провеждането на формата, и техните задължения;

2. командирова служителите на училището, определени за провеждането на формата;

3. организира и контролира:

а) информирането на родителите, настойниците или попечителите на децата или учениците за провеждане на формата;

б) предоставянето на писмено съгласие на родителите, настойниците или попечителите за участие на детето или ученика в съответната форма;

4. организира и контролира провеждането на инструктаж на децата или учениците и на техните родители, настойници или попечители за безопасност и културно поведение; проведеният инструктаж се удостоверява с подписите на участниците в съответната форма на организиран отдих и на техните родители, настойници или попечители;

5. контролира предоставянето за всеки ученик на документ, издаден от личния (семейния) лекар на ученика;

6. заверява с подпис и печат списък на учениците с данни за трите имена, дата и година на раждане, група или клас;

7. изисква от лицата, предоставящи туристическата услуга, да удостоверят правото си да извършват съответния вид туристическа дейност - когато отдихът се организира по договор;

8. изисква данни за лиценза на превозвача, когато превозът на учениците се организира с автобус;

9. контролира застраховането на участниците във формите.

(2). Когато формите на организиран отдих по чл. 8 /Наредба № 2/ се провеждат през учебно време, директорът организира, осигурява и контролира преструктурирането на учебното съдържание.

Чл. 94. Преди всяко провеждане на формите на организиран отдих и туризъм по

чл. 8 /Наредба № 2/ директорите на училища уведомяват Регионален инспекторат по образованието - Русе и представят в писмена форма предварителна информация за:

1. формата на организирания отдих и туризъм;

2. общите условия на организирания отдих и туризъм, която задължително включва:

а) начална и крайна дата на организирания отдих и туризъм;

б) начален, краен пункт и маршрут на пътуването;

в) брой на нощувките, местоположението и вида на обектите за нощувка - когато пътуването включва нощувка;

г) транспортните средства, които ще бъдат използвани, данни за превозвача, а когато превозът на децата и учениците се организира с автобус - и данни за лиценза на превозвача;

д) организацията на хранене на децата и учениците;

3. специфичните условия на организирания отдих и туризъм, в зависимост от формата;

4. лицето, което ще предоставя туристическата услуга, включително и за правото му да осъществява такава дейност - когато отдихът се организира по договор;

5. информация за преструктуриране на учебното съдържание - когато формата на организиран отдих и туризъм се провежда в учебно време.

Чл. 95. Към уведомлението по чл. 131 се прилагат:

а) писмена информация за условията на организирания отдих и туризъм, предоставена от лицата, предлагащи туристическата услуга - когато отдихът и туризмът се организират по договор;

б) заповедта по чл.95, ал. 1, т. 1;

в) списъкът на учениците;

г) писменото съгласие на родителите, настойниците или попечителите на децата или учениците за провеждане на формата по чл. 8 /Наредба № 2/;

д) доказателства за проведен инструктаж по чл. 78, ал. 1, т. 4;

е) документи, удостоверяващи правото на лицата, предоставящи туристическата услуга, да извършват съответния вид туристическа дейност - когато отдихът се организира по договор;

ж) лицензът на превозвача - когато превозът на децата или учениците се организира с автобус.

з). При необходимост началникът на РИО може да изиска от директора на училището допълнителна информация за организирания отдих и туризъм.

Чл. 96. Формите на организиран отдих и туризъм се провеждат, ако в 7-дневен срок от постъпване на документите или на допълнителната информация не е постъпило отрицателно мотивирано писмено становище от началника на РИО.

<u>Раздел VII</u>: Дейност в случай на авария, пожар или природно бедствие

Чл. 97. Педагогическият съвет утвърждава състава и директорът на ОУ”ХРИСТО БОТЕВ” назначава със заповед Комисия за организиране и провеждане на аварийно-спасителни работи не по-късно от началото на учебната година.

Чл. 98. Комисията по чл.137 разработва и директорът утвърждава План за предотвратяване и ликвидиране на бедствия, аварии и катастрофи не по-късно от началото на учебната година.

Чл. 99. Всички длъжностни лица и ученици се запознават с Плана за предотвратяване и ликвидиране на бедствия, аварии и катастрофи срещу подпис.

ГЛАВА III

ИНСТРУКТАЖ И ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ, ХИГИЕНА НА ТРУДА И ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

Чл. 100. Не по- късно от началото на учебната година директорът издава заповеди, определящи видовете инструктажи, лицата, които ги извършват, периодичността на инструктажите съгласно Наредба № 3 на МТСГ и МЗ /ДВ, бр.44 от 1996г./ Приложения №№ 19 - включва пакет заповеди съгласно чл. 4 от Наредба № 3/96 год. на МТСГ и МЗ за инструктажа на работниците и служителите по безопасност, хигиена на труда и ППО/.

Чл. 101. На учениците, учителите и служителите на ОУ"ХРИСТО БОТЕВ" се провеждат следните видове инструктажи и обучения по БХТ и ППО

1. Начален инструктаж
2. Периодичен инструктаж
3. На работното място
4. Извънреден - при възникнали трудови злополуки или настъпили ПТП

Чл. 102. Проведените инструктажи се документират в Книги за инструктаж /приложение 1, 2, 3 от Наредба № 3 от 14 май 1996 г. за инструктажа на работниците и служителите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана/.

Чл. 103. Провелият начален инструктаж издава служебна бележка /Приложение № 6 към чл. 12/, която се съхранява в личното досие на работника или служителя.

Чл. 104. Директорът утвърждава със заповед програми за начален инструктаж и инструктажи на работното място в работилниците и кабинетите. /Приложения №№ 20 и 21 включва 1.Заповед № 1/17.09.2012 за утвърждаване на програми за инструктажи, 2.Пакет програми за инструктажи/.

ГЛАВА IV
ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 105. Регистрирането и отчитането на трудовите злополуки да се извършва съгласно Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки /ДВ, бр. 6/2000 год., изм. и доп. бр. 19/2002 год./

Чл. 106. В началото на учебната година директорът на ОУ"ХРИСТО БОТЕВ" определя със заповед лицето, което ще поддържа Регистър на трудовите злополуки и ще съхранява декларациите съгласно чл.14, ал.2 от Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки /ДВ, бр.6 от 2000 г./. /Приложение №№ 22 и 23 – включва заповед № и декларация за трудова злополука/.

Чл. 107. Регистърът на трудовите злополуки съдържа данни за:

1.номерът и датата на трудовата злополука;

2.входящия номер на декларацията в териториалното поделение на НОИ;

3.трите имена и ЕГН на пострадалия;

4.номерът и датата на разпореждането на териториалното поделение на НОИ за приемане или за неприемане на злополуката като трудова;

5.последиците от злополуката;

6.броят на дните /календарни и работни/ от злополуката.

Чл. 108. Когато обстоятелствата, при които е станала злополуката, дават основания да се предполага, че тя е трудова, директорът или упълномощеното от него длъжностно лице са длъжни в срок от три работни дни от узнаването за нейното настъпване да подадат в териториалното поделение на НОИ по регистрация на осигурителя декларация по образец, обнародвана в ДВ, бр. 10/2002 год. Декларацията се вписва в Регистъра на трудовите злополуки.

ГЛАВА V

ОКАЗВАНЕ ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА

Чл. 109. В аптечките в работилниците и лабораториите трябва да има заредени превързочни материали: обезболяващи - аналгин и др., марля, памук, бинтове, лейкопласт, триъгълна кърпа, йодасепт, кислородна вода, риванол - разтвор и др. /глава XIII от Правилника за оказване на първа долекарска помощ при увреждане на здравето при работа – ДВ, бр. 89 от 1994г./

Чл. 110. Учителите, помощният персонал и учениците трябва да бъдат обучени да оказват първична долекарска помощ при различни видове травми/ обработка на рани, превръзки при попадане на голямо чуждо тяло в раната, кръвоспиране, долекарска помощ при увреждане на стави и кости- навяхване, изкълчване и фрактури/.

Чл. 111. Обработка на рани

1. Почистването на раната от грубо замърсяване се извършва, като се отстраняват малки чужди тела на повърхностния слой на раната с тампон и се промива с кислородна вода. Обработката е от краищата на раната навън с памук, напоен със спирт или йодна тинктура. Върху раната се поставя стерилна превръзка, като се използва стерилна марля, чисти кърпи и други и се внимава да не се замърси допълнително. При повърхностни рани може да се използва цитопласт.

2.Ако направената превръзка е напоена с кръв, да не се снема, а да се направи друга върху нея.

3. Ако в раната е попаднало голямо чуждо тяло, кръвотечението се спира, като се притиснат краищата на раната около чуждото тяло. Върху раната и чуждото тяло се поставя марлена превръзка. С бинта не се минава върху чуждото тяло. При попадане на чужди тела в окото се прави суха превръзка с марля или чиста кърпа, или само пострадалия се отвежда при лекар.

Бинтът се навива от ляво на дясно, като намотките са равномерни. Започва се от по-тънката част на крайника към по –дебелата.

4. Да не се пипа раната с ръце, защото върху тях има много микроби, способни да предизвикат инфекция!

5.Да не се промива раната с вода или други течности, за да не попадат замърсяващите материи, намиращи се около нея, вътре в самата рана!

6.Да не се поставя памук върху раната!

7.Пострадалият се транспортира с придружител и се вземат мерки да не настъпят усложнения.

Чл. 112. Кръвотечения и кръвоспиране

1.Според наранения кръвоносен съд кръвотеченията са :

- **Артериални**- изтичането на кръвта е на тласъци в съответствие с ударите на сърцето. Има ярко червен цвят / наситена е с кислород/. Тези кръвотечения са най-опасни;
- **Венозно** –кръвта има тъмно червен цвят и изтича равномерно;
- **Капилярни**- кръвта изтича на капки.

2.**Кръвоспиране** – при външно кръвотечение може да се извършва ръчно притискане на кървящия кръвоносен съд на мястото на нараняването или чрез кръвоспираща превръзка над раната; пристягане с гумен маркуч, бинт, турникет или друго подръчно средство; чрез максимално свиване на крайника.

Пристяга се докато пулсът на артериите под мястото на притискане изчезне. На това място се поставя бележка с ден и час на превръзката, като времетраенето и е до 2

часа. На всеки 1 до 2 часа се отпуска малко превръзката, за да се ороси крайникът, след това се затяга отново.

3.**Кръвоспиране при кръвотечение от носа –** при удар пряко върху носа може да се получи кръвотечение. Кръвоспирането се извършва със студен компрес или тампон от марля или памук, напоен с кислородна вода в кървящата ноздра.

Чл. 113. Травми

1.**Наранявания в коремната област –**пострадалият трябва да лежи със свити към корема крака. Върху корема се поставя бутилка със студена вода, или ако има лед. При съмнения за инфаркт пострадалият се поставя в седнало положение. При тези наранявания бързо да се вика бърза помощ.

2.**Навяхвания –** Първичната долекарска помощ е повдигане на пострадалия крайник, поставяне на студен компрес или лед, налягане на стегната бинтова превръзка, създаване на пълен покой на крайника и даване на обезболяващи лекарства.

3.**Изкълчвания –**Признаците са: силна болка около ставата, невъзможност да се движи ставата, видима деформация в ставата, подуване или посиняване около ставата и принудително положение на крайника. Първичната долекарска помощ е стегната превръзка, ограничаване на движението и лед, създаване на пълен покой, даване на болкоуспокояващи.

4.**Фрактура на костите** - Признаците са : болка, оток, кръвоизлив, деформация на крайника, неспособност за нормално движение, патологична подвижност и затруднено дишане. Първичната долекарска помощ е кръвоспиране, даване на обезболяващи средства, обездвижване на крайника, като се спазва изискването да бъдат обхванати две съседни стави. Изключение се прави само за счупено бедро,като при него се обхващат три стави – колянна,
тазобедрена и глезенна. Обездвижването / имобилизацията / е специфично за всяка част от човешкото тяло закрепване на шината може да стане с бинт, триъгълна кърпа или колани.

5.При обездвижване на гръбначния стълб, пострадалия не се поставя
по корем.

6.Върху превръзката на раната и върху кръвоспиращата превръзка не
се поставя фиксираща превръзка за имобилизация.

Чл. 114. Реанимация на дишането и кръвообращението

1.Тази помощ се налага при травматичен шок, поражения от електрически ток и други травми. Извършва се в следната последователност: освобождаване на горните дихателни пътища от чужди тела и материали и поддържане на тяхната проходимост. Ако дихателните пътища са запушени от обръщането на езика,то е необходимо той да се изтегли напред и да се фиксира в това положение. Фиксирането се извършва при максимално наклоняване на главата назад и едновременно притискане на горната челюст към долната,а дрехите се разхлабват. Дишането се подпомага като се използват някои от начините за изкуствено дишане. При изкуствено дишане уста в уста оказващият помощ поема дълбоко въздух и през марля енергично го издишва в устата на пострадалия, като му запушва носа. Пострадалият извършва пасивно издишване със своя гръден кош.

2.Ако е нарушена сърдечната дейност / пулсът се усеща слабо/, наред с изкуственото дишане се прави непряк масаж на сърцето, като се редуват 10 притискания на гръдния кош и 3/ три / вдишвания и издишвания.

Чл. 115. Отравяния и изгаряния

1.**Отравяния от токсични газове.** Въглеродният диоксит е силно токсичен газ без цвят и мирис. Отравянето се характеризира с главоболие, световъртеж, тежест и сърцебиене. Първичната долекарска помощ започва с извеждане от помещението на чист въздух. Ако е необходимо се прави изкуствено дишане или разтривки на тялото, затопляне на краката или кратковременно вдишване на спиртни пари.

2**.Изгаряния -** получават се под действието на топлина / гореща течност, огън, нажежени локални предмети/, киселини и основи, радиоактивно облъчване, получени по време на учебна практика и учебна лаборатория.

Три са степените на изгаряния:

-първа степен – зачервяване на кожата;

-втора степен – мехури с бледожълтеникава течност, болезнени, лесно се пукат и загнояват;

-трета степен- некроза на кожата, засегнато подкожие, получава се дълбока рана.

Първична долекарска помощ при първа степен се прави с превръзка с 5 %-ен разтвор на натриев бикарбонат или суха стерилна превръзка.

!Внимание! Мехурите не се пукат, дрехите се режат, а не се събличат.

При особено тежки изгаряния, долекарската помощ е суха стерилна превръзка, даване на обезболяващи и изнасяне от мястото на поражение. На пострадалия се дават подсладени течности / топъл чай, тонизиращи напитки или солени разтвори/.

3.Първична долекарска помощ при изгаряния от киселини и основи. Изгореното място се промива със силна струя вода. При поражение от киселини се неутрализира със слаб разтвор на сода бикарбонат, а при основи се неутрализира със слаб оцетен разтвор. След неутрализация се поставя суха стерилна превръзка.

4.***Токсикоинфекция –*** усложнения при тежки изгарания, придружени с повишена температура, нервни разтройства, които довеждат до тежки психози и допълнителни усложнения.

Първична долекарска помощ при токсикоинфекция- дават се обезболяващи и се прави суха стерилна превръзка.

Чл. 116. Долекарска помощ при поражения от електрически ток

Първична помощ при електрически травми - операции по оказване на първична долекарска помощ се извършват в следната последователност:

- освобождаване на пострадалия по най-бързия начин от напрежението - като до 1000 V, със сухи, непроводими предмети, а над 1000 V да се използват боти, ръкавици, щанги за съответното напрежение;
- осигуряване на падането, ако пострадалия се намира на височина;
- да се предвидят допълнителни източници на светлина, които де работят при изключване на общото захранване;
- разкопчаване на дрехите, осигуряване на достъп на чист въздух, към носа да се поднася памук напоен с амоняк, лицето се намокря с вода, прави се проверка за дишане и пулс на пострадалия.
- ако пострадалия е в безсъзнание и дишането и пулса са много слаби, се правят следните действия;
- освобождаване от дрехите;
- разтваряне на устата;
- почистване на устната кухина;
- осигуряване на проходимост на дихателните пътища;
- изкуствено дишане;
- индиректен масаж на сърцето;
- поставят се студени компреси на очите.
- при изгаряния от електрически ток се действа както при други случаи.
- електроофталмия / възпаление на ретината и роговицата и осветяване /. Получава се при работа с електрожен, когато не се използват лични предпазни средства. Поставят се студени и компреси, дават се аналгетици и се изпраща при офталмолог.

ТЕЛЕФОНИ:

СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ – 112

ГЛАВА VI
ПРОПУСКАТЕЛЕН РЕЖИМ В УЧИЛИЩЕ

1. В учебното заведение се допускат свободно всички работещи в училището.
2. Влизането в сградата на училището и напускането на всички ученици, педагогически и непедагогически персонал на училището се извършва през централния и/или страничния вход/изход на сградата на училището.
3. Всеки работник или служител в училището има право на свободен достъп до своето работно място в рамките на установеното работно време в интервала от 7.30 до 17:00 часа.
4. Външни лица в учебното заведение са допускат в рамките на работното време при следния ред:
    - Влизането на външни лица в сградата се извършва само след представяне на документ за самоличност и се извършва само през централния вход.
    - Външните лица, посещаващи директора и останалите отговорни длъжностни лица по различни поводи се пропускат след разрешение от дежурния учител.
    - Родителите/настойниците могат да посещават учителите и възпитателите само в регламентирания час за приемно време, по време на родителските срещи и в междучасията /при необходимост/, а класните ръководители и в допълнителния час на класа. Влизането става само през централния вход на училището.
    - Родители /настойници/, които посрещат децата си от ЦОУД, ги изчакват извън сградата на училището.
    - При ремонтни дейности се допускат лица, които извършват ремонти.
5. Ключове за училището имат директора и помощния персонал.
6. Всички членове на педагогическия и непедагогическия персонал са длъжни да следят за случаи на:
    - Недопускане на външни лица без причина на територията на училището.
    - Наличие на багаж, пакети и др. без собственик.
    - Непознати, безцелни движещи се хора в сградата и дворните площи на училището.
    - Същите да информират своевременно ръководството на училището.

ЗАБРАНЯВА СЕ:

1. Допускането на външни посетители, които не могат да удостоверят самоличността си, да обявят лицето, при което отиват и повода за посещението.
2. Влизането на лица:
    - Които са въоръжени
    - С неадекватно поведение – употребили алкохол, във видимо нездраво психично състояние
3. Нарушаване на обществения ред и спокойствие по време на учебните занятия в двора на учебното заведение.
4. Влизането на пътни превозни средства в двора на училището, изключение се допуска само за колите, които извършват товаро-разтоварна дейност при доставката на учебници и учебни помагала и училищния автобус.
5. Спирането на пътни превозни средства пред портите на училището.

6. Влизането с обемист багаж, както и поставянето му около входа на административната сграда.
7. Абсолютно се забранява пушенето и употребата на алкохол в двора на училището.
8. Разхождането на домашни животни в двора на учебното заведение е строго забранено.

ГЛАВА VII
НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ СЪГЛАСНО КОДЕКСА НА ТРУДА ПРИ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗДРАВОСЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

Чл.117. Който наруши правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труда, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с глоба в размер от 20 до 250 лв.

(2)Работодател, който не изпълни задълженията си във връзка с осигуряване на здравословни и безопасни условия на труда, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с имуществена санкция или глоба в размер на 1500 до 5000 лв., а виновното длъжностно лице, ако не подлежи на по-тежко наказание – с глоба в размер от 250 до 1000 лв.

(3)За повторно нарушение наказанието е:

1. по ал.1 – глоба от 40 до 500 лв.

2. по ал.2 – имуществена санкция или глоба от 3000 до 10 000 лв., съответно глоба от 500 до 2000 лв.

Чл. 118. Работодател, който наруши разпоредбите на трудовото законодателство извън правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, ако не подлежи на по-тежко наказание, се наказва с имуществена санкция или глоба в размер от 1500 до 5000 лв., а виновното длъжностно лице, ако не подлежи на по-тежко наказание – с глоба в размер от 250 до 1000 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 наказанието е имуществена санкция или глоба в размер от 3000 до 10 000 лв., съответно глоба в размер от 500 до 2000 лв.

ГЛАВА VIII
ДОКУМЕНТАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ, ОСИГУРЯВАЩИ ЗДРАВОСЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

1. Ревизионна книга за препоръки и предписания на контролните органи, заверена от Д „ОИТ” – Русе.

2. Регистър за трудови злополуки и декларации по образец.

3. Папка с протоколи от заседания на КУТ и ли ГУТ.

4. Санитарен журнал.

5. Удостоверения за първоначално и ежегодно обучение на представителите на КУТ или ГУТ /копия – в личните дела/.

6. Книги за инструктаж

7. Служебни бележки за проведен начален инструктаж – в личните дела.

8. Други: …….

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Отговорност за изпълнение на правилника носят ръководството на учебното заведение и съответните длъжностни лица.

§2. Правилникът се утвърждава от директора на училището със Заповед №281/11.09.2023 г.

§3. Забранява се изпълнението на заповеди и нареждания, противоречащи на този правилник.

§4. При сключване на договори с други организации за провеждане на производствена практика или друг вид дейност, следва да се предвиждат мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и труд.

§5. Забранено е:

Да се сключват трудови договори с лица, които:

- нямат необходимата квалификация;
- не са навършили 18 години и нямат разрешение на Районната инспекция по труда;
- нямат предварителен медицински преглед.

Да се допускат на работа лица, които:

- не са сключили трудов договор;
- не са инструктирани и запознати с условията и изискванията за безопасна работа;
- са употребили преди или употребяват алкохол и други упойващи вещества през работно време.

§6. На работните места на лицата с трудови договори, местата за обучение и трудова дейност за учениците, машините и съоръженията, кабинетите и работилниците да се изготвят и поставят на видно място инструкции за безопасна работа.

§7. На работните и учебни места, където съществуват опасности, които не могат да бъдат отстранени чрез технически средства за колективна защита или други методи, да се поставят знаци и сигнали съгласно Наредба № 4 за знаците и сигналите за безопасност на труда и противопожарна охрана /ДВ, бр.77от1995г./.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Правилникът за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд е разработен и утвърден на основание чл. 277, ал. 1 от КТ. Издава се в изпълнение на чл.5, ал.1 от Инструкция на МОНТ от 5 юли 1996 г. за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета.

§2. Настоящият Правилник се излага на общодостъпно място в

§3. С настоящия Правилник по определен график се запознават педагогическият, непедагогическият персонал, учениците и родителите.

§4. Длъжностното лице за координиране и контрол на дейностите, регламентирани в настоящия Правилник е ТИХОМИР АТАНАСОВ ТРИФОНОВ, определено със Заповед на директора на училището / приложена към правилника/.

§5. Указания за прилагане на този правилник се дават от директора и от длъжностното лице по §4.

§6. Цялостен контрол по спазването на Правилника се осъществява от директора на училището.

§7. До приемането на държавно образователно изискване за безопасни и здравословни условия на труд по чл. 16, т. 15 от ЗНП, осигуряването им се осъществява по Закон за здравословни и безопасни условия на труд, всички общоприети и действащи нормативни документи, отнасящи се до здравословните и безопасни условия на труд в Република България и настоящият правилник.

§8. Настоящият правилник влиза в сила от началото на учебната 2024/2025 година.

§9. Правилникът се актуализира: преди въвеждане на нови машини, съоръжения и технологии, материали; при разкриване на нови работни места и дейности; при изменение на правилата, нормативите и изискванията; при издаване на нови административни актове /заповеди/, валидни за нови учебни години.

Част от Приложение № 18

ИНСТРУКЦИЯ
за безопасна работа в кабинет по химия

1. За обучение в кабинета по химия се допускат ученици, преминали начален инструктаж по БХТ и ПО по утвърдена програма.

2. Преди започване на занятието в кабинета, учителят да инструктира учениците, а те от своя страна да изслушат внимателно инструктажа.

3. Не се допуска по време на занятието учениците да работят самостоятелно, без наблюдение от учителя.

4. Химическите лаборатории да се обзаведат с аптечки с необходимите медикаменти и антидоти за оказване на помощ при необходимост.

5. На учениците се забранява:

-да опитват на вкус веществата;

-да използват неизмити съдове;

-да хващат реактивни стъкла и банки с мокри или сапунени ръце;

-да насочват отворите на епруветките към хора или към собствените си лица;

-да изнасят извън кабинетите химически вещества;

-да внасят храна и да се хранят в хим. лаборатория.

6. Подът и плотовете на местата, където се провеждат опитите да бъдат покрити с линолеум.

7. На всяка работна маса да има една киселинноустойчива мивка.

8. При нагряването с какъвто и да е вид нагревател под него да се поставя подложка от азбест.

9. Забранено е наливането на вода в съд с концентрирана сярна киселина и с натрий.

10. Всички отровни вещества се съхраняват в добре затворени съдове и специални шкафове, които се заключват.

11. Всички стъкла и банки да са описани и да имат четливо написани етикети за съдържанието в тях, както и указания за работа с тях.

12. Преливането на киселини, основи и други разяждащи течности да става само с помощта на подходящи сифони и никога чрез засмукване с уста.

13. Да се излива киселината във вода, а не обратно, поради опасност от експлозия.

14. Недопустимо е нагряването на леснозапалими течности в лабораториите чрез пряк огън. При работа с такива течности не бива да се пуши, не бива да се пали кибрит или запалка.

15. При разливане на етер, бензин и други леснозапалими течности в лабораторията да се загасят всички нагревателни уреди и спиртни лампи, а помещението да се проветри.

16. След приключване на работата да се изключат всички нагревателни уреди.

17. Всички ученици трябва да бъдат запознати с начините за работа с пожарогасителни средства.

18. Когато се определя видът на дадено вещество по миризмата, необходимо е да бъдат спазени следните условия:

-въздухът от лабораторната среда да се поема само през носа, да не се вдишва дълбоко, за да не се поема голямо количество от отровния газ;

-въздухът да се поема само един път, тъй като от по-нататъшни поемания обонянието се притъпява;

19. Да се ползват само закрити електрически котлони.

ИНСТРУКЦИЯ
за безопасна работа в кабинет по физика

1. За обучение в кабинета по физика се допускат ученици, преминали начален инструктаж по БХТ и ПО по утвърдена програма.

2. За всеки ученик да има самостоятелно работно място, снабдено с електрическо табло, местно осветление и стол с регулираща се височина.

3. Всички ползващи се от учениците за опитна работа електроуреди, електрически съоръжения, инсталации, шнурове, контакти, щепсели, електрически лампи и др. трябва да бъдат сигурно обезопасени против директен и индиректен допир с електрическия ток.

4. Включването и изключването на напрежението за работните ел. табла да става само от учителя, при съблюдаване на мерките за сигурност.

5. Преди започване на занятието в кабинета, учителят да инструктира учениците, а те от своя страна да изслушат внимателно инструктажа.

6. Не се допуска учениците да работят самостоятелно без наблюдение от учителя.

7. Оставане на учениците през време на почивката в кабинета без присъствие на учителя не се допуска.

8. При възникване на някакви неясноти след започване на опита, те спират работа и поискват съвет от учителя.

9. На учениците се забранява да извършват поправки на електрическите уреди, електрическите инсталации, съоръженията и др. в кабинета.

ИНСТРУКЦИЯ
за безопасно провеждане на занятията по физическо възпитание

1.Физкултурен салон

1.1. За занятията по физическо възпитание се допускат ученици, преминали начален инструктаж по БХТ.

1.2. Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени.

1.3. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.

1.4. Да се поддържа в изправност закрепването на спомагателните части (винтове, обтегачи, възли, точки и др.).

1.5. Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намаляват удара при отскоци от уреди или от евентуални падания.

1.6. Да се поддържа ред и последователност при изпълнението на упражнения, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и др. и крият опасност.

1.7. Учителят трябва да оказва помощ при изпълнението на упражнения, съдържащи трудни елементи и да осигури пазене в случай на несполучливи опити.

1.8. Необходимо е учителят по физическо възпитание да следи физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не се изисква изпълнение на трудните елементи.

2. Физкултурна площадка

2.1. Физкултурната площадка трябва да бъде постлана с масивна настилка.

2.2. Баскетболните табла, волейболните колони и др. трябва да бъдат закрепени здраво или стабилизирани сигурно.

2.3.Траповете за скачане трябва да бъдат дълбоко разкопани.

2.4. При хвърляния на уреди строго да се съблюдава да няма хора на мястото около попаденията или в периметъра, в който би попаднал евентуално хвърленият уред.

2.5. Местата за занимания по физическо възпитание трябва да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, настилка, разположение на уредите и др.

2.6. Не се допускат ученици да играят самостоятелно, без наблюдение от учител.

ИНСТРУКЦИЯ
за безопасна работа на уреди с твърдо и течно гориво и електричество

1.Отоплителните уреди с твърдо и течно гориво и електричество да бъдат стандартни и напълно изправни.

2. Да се поддържат и използват правилно, като се спазват противопожарните правила.

3. Когато печките горят, винаги да бъдат под наблюдение.

4. Под печките, поставени върху горима подова настилка, задължително да се поставят негорими подложки.

5. Не се допуска разпалването на отоплителните печки с твърдо гориво с лесно запалими и горими течности.

6. Отоплителните печки да се почистват редовно, като сгурията, напълно изгасена се изхвърля на специално определено за това място (метална кофа, варел и др.).

7. Отоплителните печки с течно гориво се зареждат, когато са напълно изстинали.

8. Не се допуска смесване на нафта с други лесно запалими течности.

9. Отоплителните уреди с твърдо и течно гориво трябва да стоят на разстояние от горими и трудногорими конструкции, материали, мебели и др. предмети най-малко на 0, 80 м, а димоотводните тръби, които не се зачервяват от нагряването – най-малко на 0, 50 м.

10. Димоотводните тръби трябва да са стандартни и здрави. Включването им в коминте вертикално през конструкцията не се допуска. Не се разрешава прекарването им през прозорци.

11. Не се допуска използването на лесно запалими течности за почистване на коминте.

12. Електрическите инсталации, в които се включват електрически печки, трябва да са изправни и да не претоварват.

13. Не се допуска подсилването на електрическите предпазители (бушони).

ИНСТРУКЦИЯ за безопасна работа в компютърен кабинет

I. Изисквания към помещенията

1. В помещенията, ползвани за обучение и извънучебни дейности на учениците с персонални компютри, трябва да има не по-малко от 5 кв. м на работно място.

2. В помещения с размерите на традиционна класна стая (50 кв. м) се разполагат до 9 работни места.

3. В големи помещения не се допускат повече от 15 работни места, независимо, че големината на площта позволява това.

4. Помещенията трябва да имат северно, североизточно или източно изложение, да са с едностранно остъкляване и да са оборудвани със слънцезащитни средства - за предпочитане щори с вертикални ламели, светли завеси или слънцезащитни стъкла.

5. Стените да са оцветени в пастелни тонове.

6. Подът да бъде с 3 см антистатично покритие (паркет, керамика, дървено дюшеме или цимент).

II. Изисквания към обзавеждането

1. Кабинетите за обучение и извънучебна дейност с персонални компютри се обзавеждат с лека работна мебел с матова повърхност.

2. Работната маса трябва да бъде с размери: минимална дължина 1,20 м, ширина - 0,80 м, и дебелина на плота - не по-голяма от 3 см. Височината да бъде съобразена задължително с изискването за заемане на правилна работна поза.

3. Столът да бъде стабилен, на колелца, с регулируема височина на седалката 0,30 - 0,55 м и наклон назад 3° - 5°. Облегалката да бъде с регулируема височина до 0,25 м спрямо седалката, наклон 80° - 100° и да осигурява опора на гръбначния стълб в областта на кръста.

4. Разстоянието между височината на работната маса и седалката на стола да бъде 0,26 - 0,30 м и разположението им да осигурява възможност за заемане на правилна работна поза с почти хоризонтално положение на предмишниците и ъгъл в колянната става 90°.

5. Кабинетите, които се ползват от различни възрастови групи, се оборудват задължително с подложки за краката с ширина 0,40 м, дълбочина 0,35 м, наклон 0 - 20° и с регулируема височина от 0 до 0,15 м.

III. Изисквания към факторите на работната среда

В кабинетите се осигурява микроклимат със следните параметри:

1.Температурата на въздуха да бъде 18°С - 26°С (оптимално 21°С - 23°С).

2. Естественото осветление да е със светлинен коефициент не по-голям от 1:4 (25 % КЕО).

3. Изкуственото осветление да бъде луминесцентно.

4. При по-малки помещения се допускат и лампи с нажежаема жичка.

IV. Максимална продължителност на работа на учениците
с персонални компютри

	В деня		В седмицата	
Клас	Работа в минути не-повече от	Максимален брой занятия	Максимален брой занятия	Работа в минути не-повече от
I	20	1	2	40
II-III	20	2	4	80
IV-V	30	2	4	120
VI-VII	40	2	5	200
VIII-IX	40	2	6	240
X-XI	40	2	10	400

ИНСТРУКЦИЯ

за безопасна работа в училищната мрежа и Интернет

1. Лицата, които провеждат обучение или извънучебни дейности на ученици с персонални компютри, извършват задължително инструктаж срещу подпис на учениците, както и на родителите на тези, които не са навършили 16 години, за нормите и хигиенните правила при работа с персонални компютри, както и за вредните последствия от продължителни занимания и компютърни игри.

2. Равен достъп до училищната компютърна мрежа и в Интернет, при спазване на училищната политика.

3. Работа в мрежата и в извънучебно време по утвърден от директора график.

4. Работа в мрежата само под контрола на определено от директора лице.

5. Обучение за компетентно и отговорно поведение в училищната компютърна мрежа и в Интернет.

6. Учениците да бъдат информирани за училищната политика за работа в мрежата.

7. Учениците са длъжни да спазват следните правила за безопасна работа в мрежата:

7.1. Училищната мрежа и Интернет се използват само за образователни цели.

7.2. Забранено е използването на мрежата за извършване на стопанска или незаконна дейност.

7.3. Учениците не трябва да предоставят лична информация за себе си и за своите родители като име, парола, адрес, домашен телефон, месторабота и служебен телефон на родителите, без предварително разрешение от тях.

7.4. Не се разрешава изпращане или публикуване на снимки на ученици или на техни близки, без предварително съгласие на родителите.

7.5. Учениците не трябва да приемат срещи с лица, с които са се запознали в Интернет, освен след съгласието на родителите.

7.6. Учениците са длъжни да информират незабавно лицето, под чието наблюдение и контрол работят, когато попаднат на материали, които ги карат да се чувстват неудобно, или на материали с вредно или незаконно съдържание като порнография, проповядване на насилие и тероризъм, етническа и религиозна нетолерантност, търговия с наркотици, хазарт и др.

7.7. Учениците не трябва да изпращат или да отговарят на съобщения, които са обидни, заплашващи или неприлични.

7.8. Учениците не трябва да отварят приложения на електронна поща, получени от непознат подател.

7.9. Забранено е изпращането на анонимни или верижни съобщения.

7.10. Забранено е извършването на дейност, която застрашава целостта на училищната компютърна мрежа или атакува други системи.

7.11. Забранява се използването на чуждо потребителско име, парола и електронна поща.

7.12. Учениците не трябва да представят неверни данни за себе си.

7.13. Забранено е използването на нелицензиран софтуер, на авторски материали без разрешение, както и всяка друга дейност, която нарушава авторски права.

7.14. При работа в мрежата учениците трябва да уважават правата на другите и да пазят доброто име на училището.

Камелия Божкова……
Директор на ОУ „Хр. Ботев“
с. Ценово, обл. Русе